

AD 79/1/26
REV 1

LIMITE

CONF-MD 18

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
– 2. skupina poglavlja: Unutarnje tržište

PREGOVORI O PRISTUPANJU

Republika Moldova

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EU-A

(slijedom pregovaračkog stajališta Moldove AD 29/26 CONF-MD 5)

2. skupina pregovaračkih poglavlja:

Unutarnje tržište

Uključujući poglavlja 1. Slobodno kretanje robe, 2. Sloboda kretanja radnika, 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, 4. Slobodno kretanje kapitala, 6. Pravo trgovačkih društava, 7. Pravo intelektualnog vlasništva, 8. Politika tržišnog natjecanja, 9. Financijske usluge, 28. Zaštita potrošača i zdravlja

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Moldovom (AD 11/24 CONF-MD 2) te podliježe pregovaračkim načelima potvrđenima u okviru te konferencije, a posebice sljedećem:

- mišljenje Moldove ili EU-a o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način ne prejudicira stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor o svim poglavljima,
- kao i zahtjevima iz točaka 5., 12., 42., 49., 50., 51. i 52. pregovaračkog okvira.

EU potiče Moldovu da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU primjećuje da Moldova u svojem stajalištu AD 29/26 CONF-MD 5 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru 2. skupine poglavlja, kako je na snazi 7. listopada 2026., te da će je biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji, osim u onim područjima u poglavljima 4., 8., 9. i 28. za koja je zatražila prijelazno razdoblje.

Kao opći odgovor na zahtjeve Moldove za prijelazna razdoblja i odstupanja EU podsjeća na svoje opće pregovaračko stajalište da su prijelazne mjere iznimne, ograničene vremenski i opsegom te popraćene planom s jasno definiranim fazama za primjenu pravne stečevine EU-a. One ne smiju uključivati izmjene pravila ili politika EU-a, remetiti njihovo pravilno funkcioniranje ili dovesti do značajnog narušavanja tržišnog natjecanja.

1. Poglavlje 1. – Slobodno kretanje robe

EU naglašava da se Moldova u pogledu **općih načela** slobodnog kretanja robe mora uskladiti sa zahtjevima iz članaka od 34. do 36. UFEU-a i relevantnom sudskom praksom Suda EU-a, te pritom osigurati da obuhvati i usklađena i neusklađena područja prije pristupanja. EU podsjeća da Moldova treba osigurati i dovršiti uvođenje klauzula o uzajamnom priznavanju. EU poziva Moldovu da utvrdi kontaktnu točku za tehničke propise i osigura dostatne kapacitete u relevantnim institucijama.

EU primjećuje djelomičnu usklađenost zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a kad je riječ o **horizontalnim mjerama** u pogledu normizacije i akreditacije te napominje da treba osigurati potpunu usklađenost. EU pozdravlja činjenicu da su u Moldovi već uspostavljena tijela za normizaciju i akreditaciju. Moldova treba ujedno osigurati usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o uspostavi okvira mjera za jačanje europskih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija i zabranu proizvoda nastalih prisilnim radom na tržištu Unije. EU također prima na znanje djelomičnu usklađenost nacionalnog zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a o ocjenjivanju sukladnosti, mjeriteljstvu, nadzoru tržišta, obavješćivanju i odgovornosti za proizvode. EU također primjećuje da Moldova treba znatno povećati ljudske i financijske resurse u pogledu nadzora tržišta. EU naglašava da Moldova treba proširiti opseg nadzora tržišta te kapacitete i nadležnosti za njegov nadzor kako bi se obuhvatili svi sektori u kojima bi se on trebao primjenjivati.

EU nadalje primjećuje da Moldova ima vlastitu oznaku sukladnosti. EU potiče Moldovu da u potpunosti prijeđe na oznaku CE kada je to predviđeno pravnom stečevinom EU-a te da ojača kapacitete svojeg nadzora tržišta za otkrivanje nesukladnosti u primjeni oznake CE.

EU podsjeća da su pregovori o europskom Sporazumu o ocjeni sukladnosti i prihvatanju industrijskih proizvoda (ACAA) započeli 2023., s naglaskom na pravnoj stečevini EU-a o niskonaponskoj opremi i elektromagnetskoj kompatibilnosti. Tim bi se sporazumom omogućilo da se trgovina robom u obuhvaćenim sektorima između EU-a i Moldove odvija pod istim uvjetima koji se primjenjuju na trgovinu takvom robom među državama članicama Europske unije te bi se za robu u tim područjima Moldovi prije pristupanja omogućio pristup jedinstvenom tržištu EU-a, a EU-u pristup tržištu Moldove.

EU pozdravlja činjenicu da je u pogledu „**novog i globalnog pristupa**” zakonodavstvo Moldove osmišljeno tako da bude u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom EU-a o sigurnosti igračaka, mjernim jedinicama, elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC), niskonaponskoj opremi (LVD), osobnoj zaštitnoj opremi (OZO) i plinskim aparatima. EU podsjeća Moldovu da treba dovršiti usklađivanje svojeg zakonodavstva o radijskoj opremi (RED), dizalima, jednostavnim tlačnim posudama (SPVD), tlačnoj opremi, zaštitnim sustavima namijenjenima za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (ATEX), žičarama, građevnim proizvodima, mjernim jedinicama (MID), neautomatskim vagama (NAWI), rekreacijskim plovilima, pretpakiranim proizvodima, eksplozivima za civilnu uporabu i pirotehničkim sredstvima te osigurati usklađenost zakonodavstva o strojevima, emisijama buke opreme na otvorenom (OND) i ekološkom dizajnu. EU ističe da Moldova treba uvesti dostatne administrativne i provedbene kapacitete kako bi ispunila obveze iz pravne stečevine EU-a u okviru „novog i općeg pristupa”. EU također ističe potrebu da se osiguraju dostatne razine nadzora tržišta koji bi se trebao u potpunosti primijeniti u svim relevantnim sektorima i ocjenjivanja sukladnosti.

U pogledu **zakonodavstva o proizvodima u okviru „starog pristupa” pravne stečevine EU-a** EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o Uredbi REACH, razvrstavanju, označivanju i pakiranju (CLP), dobroj laboratorijskoj praksi (DLP) i prekursorima za droge. EU također naglašava da Moldova treba uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o aerosolnim raspršivačima, traktorima (poljoprivrednim, šumarskim), emisijama necestovnih pokretnih strojeva, zahtjevima za homologaciju necestovnih pokretnih strojeva za cestovni promet, deterdžentima, kristalnom staklu i kulturnim dobrima nezakonito iznesenima s državnog područja države članice EU-a. EU također ističe da Moldova treba osigurati dostatne administrativne kapacitete u svim relevantnim ministarstvima i drugim odgovornim tijelima s visokom razinom integriteta. EU nadalje ističe da Moldova treba osigurati dostatne razine ljudskih i financijskih resursa za dostatan nadzor tržišta u svim relevantnim sektorima. EU poziva Moldovu da osigura da odgovarajuća opskrba ispravnom kvalitetom goriva bude dostupna kad se postigne potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o emisijama iz vozila i necestovnih pokretnih strojeva. EU također poziva Moldovu da ispita jesu li potrebne promjene u cestama i cestovnoj opremi kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje sustava vozila reguliranih u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

EU pozdravlja činjenicu da je u pogledu **postupovnih mjera** zakonodavstvo Moldove osmišljeno tako da bude u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom EU-a o obući i označivanju tekstila. EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o transparentnosti u pogledu određivanja cijena i povrata troškova za lijekove, vatrenog oružja i transfera obrambenih proizvoda te napominje da i u tim područjima treba osigurati potpunu usklađenost. EU također naglašava da Moldova treba uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o kristalnom staklu i kulturnim dobrima nezakonito iznesenima s državnog područja države članice EU-a. EU poziva Moldovu da poveća razinu ljudskih i financijskih resursa kako bi se osigurale dostatne razine nadzora tržišta. EU također poziva Moldovu da uspostavi potrebne registre za izvoz i uvoz kulturnih dobara te trgovinu njima.

EU poziva Moldovu da osigura odgovarajuću uspostavu i potpunu provedbu mjera kako bi se zajamčila **borba protiv korupcije** u svim institucijama uključenima u slobodno kretanje robe.

2. Poglavlje 2. – Sloboda kretanja radnika

EU primjećuje nisku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **općih načela pristupa tržištu rada**, posebno u pogledu slobode kretanja radnika u vezi s pravom na ulazak, boravak, rad i pristup tržištu rada. EU poziva Moldovu da osigura da do trenutka pristupanja građani EU-a mogu pristupiti njezinu tržištu rada bez ikakvih ograničenja i da se prema njima postupa jednako kao prema moldavskim građanima. EU napominje da Moldova također treba osigurati da do trenutka pristupanja građani EU-a moraju imati jednake radne uvjete te socijalne i porezne pogodnosti kao moldavski građani. EU ujedno podsjeća da Moldova treba imenovati nacionalno tijelo odgovorno za potporu mobilnim radnicima u EU-u. Moldova će morati jamčiti odgovarajuća prava članovima obitelji građana EU-a, bez obzira na to jesu li državljani EU-a ili trećih zemalja. EU također poziva Moldovu da osigura da do trenutka pristupanja ograničenja pristupa javnom sektoru budu u skladu sa sudskom praksom Suda EU-a.

EU smatra da će biti potrebne prijelazne mjere kako bi se sadašnjim državama članicama omogućilo da primjenjuju mjere kojima se radnicima iz Moldove ograničava pristup njihovim tržištima rada, kao i mjere u pogledu slobode pružanja usluga koje uključuju privremeno kretanje radnika. U skladu s pravnom stečevinom EU-a zaštićena su prava državljana države koja je pristupila koji već zakonito borave i rade u drugoj državi članici. S državljanima Moldove i članovima njihovih obitelji neće se postupati na nepovoljniji način u odnosu na državljane trećih zemalja kada potonji ostvaruju svoja prava u okviru pravne stečevine. EU će razmotriti to pitanje u kasnijoj fazi pregovora. Komisija će dostaviti procjenu učinka.

EU primjećuje nisku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **stjecanju i očuvanju dopunskih strukovnih mirovina u slučaju prekogranične mobilnosti radne snage u EU-u**. EU primjećuje da Moldova treba podići razinu osviještenosti i kapaciteta u pogledu materijalnog i osobnog područja primjene direktiva EU-a o dopunskim strukovnim mirovinskim sustavima. EU poziva Moldovu da se u potpunosti uskladi s pravnom stečevinom EU-a o stjecanju i očuvanju dopunskih strukovnih mirovina u slučaju prekogranične mobilnosti radne snage u EU-u.

EU primjećuje nisku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **EURES-u**. EU poziva Moldovu da nastavi s pripremnim radom, među ostalim s jačanjem svoje pripreme u pogledu IT-a, i osigura da nacionalni koordinacijski ured ima odgovarajuće kompetencije i resurse za obavljanje svojih funkcija. EU primjećuje da će Moldova također morati dovršiti usklađivanje sa sustavom vještina i kompetencija ESCO.

EU primjećuje da Moldova ima nisku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a o osnivanju **Europskog nadzornog tijela za rad**. EU pozdravlja činjenicu da je Moldova u svibnju 2025. potpisala dogovore o suradnji s Europskim nadzornim tijelom za rad kako bi se dodatno ojačala suradnja. EU poziva Moldovu da planira izgradnju kapaciteta, i u pogledu IT-a i u pogledu ljudskih resursa, te poziva Moldovu da nastavi s borbom protiv neprijavljenog rada.

EU primjećuje nisku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **koordinacije sustavâ socijalne sigurnosti**. EU primjećuje da Moldova ima iskustvo s osnovnim mehanizmima uključenima u koordinaciju socijalne sigurnosti. EU poziva Moldovu da razvije dostatne administrativne kapacitete te dublje znanje i daljnju digitalizaciju za primjenu pravne stečevine EU-a u tom području. EU ujedno potiče daljnje sklapanje sporazuma o socijalnoj sigurnosti, posebno s državama članicama EU-a.

EU primjećuje da je Moldova uspostavila opći okvir za borbu protiv korupcije s posebnim mjerama relevantnima za slobodno kretanje radnika. EU potiče Moldovu da osigura utvrđivanje rizika i djelotvorne mjere za borbu protiv korupcije u području slobodnog kretanja radnika, kao i dostatne kapacitete tijela za borbu protiv korupcije.

3. Poglavlje 3. – Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

EU pozdravlja djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija. EU podsjeća da su potrebni dodatni naponi kako bi se Moldova uskladila s Direktivom o priznavanju stručnih kvalifikacija, posebno s odredbama o minimalnim zahtjevima za osposobljavanje, kao i s direktivama o odvjetnicima i Direktivom o ispitivanju proporcionalnosti. EU poziva Moldovu da poveća svoje administrativne kapacitete zbog složenosti pravne stečevine EU-a u tom području, za što su potrebne pripreme znatno prije pristupanja.

EU pozdravlja djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga**. EU poziva Moldovu da dovrši utvrđivanje i uklanjanje svih potencijalnih prepreka za pružatelje usluga. Nadalje, Moldova treba u potpunosti uskladiti svoj pravni okvir s Direktivom o uslugama kako bi uklonila sve prepreke pristupu tržištu.

EU pozdravlja visoku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **poštanskih usluga** u pogledu Direktive o poštanskim uslugama¹ i Uredbe o uslugama prekogranične dostave paketa². EU poziva Moldovu da osigura potpunu usklađenost s poštanskim propisima EU-a i dostatne institucionalne kapacitete za nastavak praćenja razvoja i provedbe pravila na poštanskom tržištu.

EU također prima na znanje da Moldova provodi posebne mjere za borbu protiv korupcije, posebno u kontekstu prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga.

¹ Direktiva 97/67/EZ izmijenjena Direktivom 2002/39/EZ i Direktivom 2008/6/EZ.

² Uredba (EU) 2018/644.

4. Poglavlje 4. – Slobodno kretanje kapitala

EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **slobodnom kretanju kapitala**. EU također ističe kako je Moldova dužna osigurati da nakon pristupanja svi bilateralni ugovori o ulaganjima između Moldove i trećih zemalja budu u skladu s pravnom stečevinom. EU ističe da Moldova nakon pristupanja treba raskinuti svoje bilateralne ugovore o ulaganjima s državama članicama EU-a, uključujući pravne učinke klauzula o vremenskom ograničenju valjanosti. EU poziva Moldovu da osigura dostatne administrativne kapacitete i koordinaciju za provedbu pravne stečevine EU-a o slobodnom kretanju kapitala.

EU naglašava da diskriminirajuća ograničenja stjecanja poljoprivrednog zemljišta za građane EU-a koja su trenutačno na snazi na temelju prava Moldove nisu u skladu s pravnom stečevinom. Zakonodavstvo Moldove mora se reformirati kako bi se uklonila ta ograničenja. EU prima na znanje zahtjev Moldove za prijelazno razdoblje od 30 godina od datuma pristupanja u pogledu liberalizacije stjecanja poljoprivrednog i šumskog zemljišta od strane nerezidenata. U svojem pregovaračkom stajalištu Moldova predlaže prijelazni plan u fazama koji počinje od 25. godine nakon pristupanja.

EU prima na znanje informacije koje je Moldova dostavila u prilog svojem zahtjevu. EU smatra da će neovisno o tome biti potrebne detaljnije informacije kako bi mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu. EU poziva Moldovu da dostavi više informacija, a posebno o:

- a. trenutačnom stanju i planiranim mjerama za poboljšanje pravne sigurnosti u pogledu vlasničke strukture poljoprivrednog zemljišta;
- b. veličini i raspodjeli poljoprivrednih poduzeća;
- c. trenutačnoj vlasničkoj strukturi poljoprivrednog zemljišta, pri čemu se navodi poljoprivredno zemljište u vlasništvu stranaca ili zakupu strancima i informacije o nacionalnom registru zemljišta,
- d. planovima za privatizaciju državnog poljoprivrednog zemljišta;
- e. trenutačnim i planiranim ograničenjima u pogledu stjecanja zemljišta za građane EU-a.

EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **platnim uslugama**. EU ističe da Moldova treba nastaviti s usklađivanjem s regulatornim okvirom EU-a u tom području, uključujući dovršetak usklađivanja s pravnom stečevinom o platnim uslugama, elektroničkom novcu i jedinstvenom području plaćanja u eurima. EU podsjeća da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom o prekograničnim plaćanjima, trenutačnim plaćanjima i međubankovnim naknadama.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **sprečavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma**. EU ističe da Moldova treba nastaviti s usklađivanjem s regulatornim okvirom EU-a u tom području, uključujući prijenos novčanih sredstava. EU podsjeća da Moldova treba postići potpunu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a u tom području. EU naglašava da je prioritet i jačanje institucijskih kapaciteta financijsko-obavještajne jedinice.

EU primjećuje da je u pogledu **borbe protiv korupcije u području slobodnog kretanja kapitala** u Moldovi na snazi niz antikorupcijskih mjera. EU ističe da je potrebno poboljšati djelotvornost tih mjera.

5. Poglavlje 6. – Pravo trgovačkih društava

EU pozdravlja djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **prava trgovačkih društava i korporativnog upravljanja**. EU primjećuje visoku razinu usklađenosti Moldove u području domaćih spajanja, podjela i osnivanja trgovačkih društava te kapitalnih zahtjeva, kao i potpunu usklađenost u području društava s ograničenom odgovornošću s jednim članom, pri čemu ističe da Moldova treba dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o osnivanju trgovačkih društava, kapitalnim zahtjevima te domaćim spajanjima i podjelama dioničkih društava.

EU napominje da Moldova ujedno treba dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom u pogledu **zahtjeva za objavljivanje** te digitalnih alata i postupaka koji se primjenjuju i na društva s ograničenom odgovornošću i na dionička društva, uključujući zahtjeve za povezivanja poslovnih registara (BRIS).

EU poziva Moldovu da se uskladi s propisima pravne stečevine EU-a o **prekograničnom poslovanju** (preoblikovanja, spajanja i podjele) i nastavi sa svim administrativnim promjenama koje su potrebne za usklađivanje s uredbama o europskim pravnim oblicima (Societas Europaea (SE), Europsko gospodarsko interesno udruženje (EGIU) i Statut europske zadruge (SCE)).

EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **zakonskoj reviziji i izvješćivanju trgovačkih društava**. EU poziva Moldovu da nastavi jačati kapacitete javnog tijela za nadzor revizije. EU ističe da se Moldova treba dodatno uskladiti s pravnom stečevinom EU-a u područjima zahtjeva u pogledu računovodstva i transparentnosti za uvrštena trgovačka društva, izvješćivanja po zemljama i kriterija veličine. EU poziva Moldovu da u okviru svojih planova usklađivanja s pravnom stečevinom prati razvoj pravne stečevine o korporativnom izvješćivanju o održivosti.

EU također podsjeća da Moldova treba dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom o **pravima dioničara**, ponudama za preuzimanje i dubinskoj analizi za održivo poslovanje (korporativno upravljanje).

EU poziva Moldovu da nastavi provoditi **antikorupcijske mjere** u području prava trgovačkih društava i korporativnog upravljanja te da nastavi ulagati napore u provedbu, digitalizaciju, promicanje integriteta u javnom i privatnom sektoru, kao i u ostvarivanje rezultata u pogledu antikorupcijskih istraga u privatnom sektoru.

6. Poglavlje 7. – Pravo intelektualnog vlasništva

EU pozdravlja visoku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području prava intelektualnog vlasništva i potiče je da zadrži taj zamah. Moldova je uspostavila osnovne administrativne strukture potrebne za upravljanje pravima intelektualnog vlasništva i njihovu provedbu. EU potiče Moldovu da osigura djelotvorno funkcioniranje i dostatne kapacitete tih administrativnih struktura kako bi se poduprlo prenošenje i provedba preostalih zakonodavnih zahtjeva.

U području **autorskog prava i srodnih prava** EU prima na znanje visoku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a, uključujući Direktivu EU-a o autorskom pravu³, i pozdravlja njezin napredak u okviru nacionalnog akcijskog plana za razdoblje 2024. – 2027. EU ističe da je i dalje potrebno daljnje usklađivanje zakonodavstva, posebno u pogledu Direktive o jedinstvenom digitalnom tržištu⁴, pravila o radiodifuziji i reemitiranju (SatCab I i II), kolektivnog upravljanja pravima, djela siročadi, prava iznajmljivanja i prava posudbe, prava preprodaje, Marakeškog ugovora i prekogranične prenosivosti internetskog sadržaja te potiče Moldovu da se u potpunosti uskladi do 2026. EU pozdravlja namjeru Moldove da pristupi bazi podataka EUIPO-a o djelima siročadi (Orphan Works Database).

EU sa zadovoljstvom prima na znanje visoku razinu usklađenosti Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **pravima industrijskog vlasništva**. Moldova napreduje prema usklađivanju s uredbama o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti u pogledu zaštite bilja i u pogledu lijekova. EU poziva Moldovu da se dodatno uskladi s pravnom stečevinom u vezi s patentima, žigovima, industrijskim dizajnom i oznakama zemljopisnog podrijetla za obrtničke i industrijske proizvode.

³ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu.

⁴ Direktiva (EU) 2019/790.

EU podsjeća da je iscrpljenje prava u EU-u/EGP-u temeljno načelo na kojem se temelji jedinstveno tržište i koje sve države članice moraju poštovati nakon pristupanja. Budući da je taj sustav iscrpljenja povezan s jedinstvenim tržištem, trenutačno se ne može primjenjivati na Moldovu. Izmjene relevantnih zakona o intelektualnom vlasništvu trebale bi stoga sadržavati odredbe kojima će se osigurati iscrpljenje prava u EU-u/EGP-u od datuma pristupanja.

EU također poziva Moldovu da dovrši usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a o svjedodžbama o dodatnoj zaštiti za lijekove. EU ističe da se planiranim izmjenama, među ostalim, predviđa da će se od datuma pristupanja Moldove smatrati da je datum izdavanja prvog odobrenja za stavljanje lijeka ili sredstva za zaštitu bilja na tržište datum izdavanja takvog odobrenja u prvoj državi članici EU-a. EU podsjeća da je relevantan datum na temelju pravne stečevine datum izdavanja takvog odobrenja u EU-u / Europskom gospodarskom prostoru (EGP). EU također naglašava važnost toga da su proizvodi zaštićeni valjanim temeljnim patentom u EU-u na dan pristupanja Moldove, uključujući farmaceutske proizvode i sredstva za zaštitu bilja, prihvatljivi za svjedodžbe o dodatnoj zaštiti. Naposljetku, EU naglašava da se Moldova treba u potpunosti uskladiti s Uredbom (EU) 2019/933 o izuzeću od svjedodžbe o dodatnoj zaštiti te da je za obvezno licenciranje i dalje potrebno potpuno prenošenje.

EU podsjeća na jedinstveni karakter žiga EU-a i dizajna EU-a te ističe da će se nakon pristupanja žigovi i dizajni EU-a proširiti na Moldovu, u skladu s relevantnim propisima.

EU podsjeća da se, u skladu s Uredbom EU-a o žigu, od datuma pristupanja nove države članice žig EU-a koji je registriran ili za koji je podnesena prijava na temelju te uredbe prije datuma pristupanja proširuje na državno područje te nove države članice.

Kad je riječ o **provedbi** prava intelektualnog vlasništva, EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s Direktivom o provedbi⁵. EU naglašava potrebu za boljom usklađenošću s općim načelima i provedbenim mehanizmima, uključujući privremene sudske naloge. EU poziva Moldovu da dodatno poboljša provedbu prava intelektualnog vlasništva, posebno povećanjem broja sudskih predmeta, inspekcija i sankcija. EU potiče Moldovu da nastavi s inicijativama za podizanje svijesti i programima osposobljavanja kako bi se ojačali provedbeni kapaciteti. Konkretno, trebalo bi osigurati osposobljavanje za osoblje, suce i tužitelje te ojačati ljudske resurse.

EU primjećuje da je u pogledu **borbe protiv korupcije u području prava intelektualnog vlasništva** u Moldovi na snazi niz posebnih antikorupcijskih mjera. EU naglašava da je provedba tih mjera i dalje ključna za osiguravanje integriteta i transparentnosti u području prava intelektualnog vlasništva.

7. Poglavlje 8. – Politika tržišnog natjecanja

Kada je riječ o **pravnom okviru za politiku tržišnog natjecanja**, EU primjećuje da je protumonopolska politika na visokoj razini usklađenosti s primarnom pravnom stečevinom EU-a, ali ima određenih akata s kojima moldavsko zakonodavstvo još nije usklađeno. EU osobito napominje da se potpuna usklađenost s odredbama Direktive ECN+⁶ (osim prekograničnih aspekata) i Direktive EU-a o naknadi štete zbog kršenja odredaba prava tržišnog natjecanja⁷ tek treba provesti u nacionalnom zakonodavstvu. U kontekstu mogućnosti da su u državama članicama uspostavljena nacionalna pravila o kontroli koncentracija, EU ujedno primjećuje djelomičnu razinu usklađenosti Moldove u pogledu kontrole koncentracija, dok određene elemente postupovnih pravila i neobvezujućeg prava EU-a tek treba dodatno uskladiti. EU nadalje primjećuje da je definicija državne potpore u Moldovi uglavnom u skladu s pravnom stečevinom EU-a te da je tek treba u potpunosti uskladiti. EU naglašava da su pravila o državnim potporama u Moldovi djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a, uključujući postupovna pravila, instrumente horizontalne i sektorske potpore te instrumente posebne potpore. EU nadalje primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a u području liberalizacije, u odnosu na usluge od općeg gospodarskog interesa, i u području primjenjivih pravila o transparentnosti. EU podsjeća da Moldova treba dovršiti usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a u pravnom okviru za politiku tržišnog natjecanja, među ostalim putem primarnog i sekundarnog zakonodavstva.

⁵ Direktiva 2004/48/EZ (Direktiva o provedbi prava intelektualnog vlasništva, IPRED).

⁶ Direktiva 2019/1.

⁷ Direktiva 2014/104.

Kada je riječ o **institucionalnom okviru i provedbenim kapacitetima**, EU pozdravlja to što u smislu organizacijske strukture postoji ustaljeno, operativno neovisno i funkcionalno tijelo za tržišno natjecanje, koje je odgovorno za protumonopolske mjere, koncentracije i kontrolu državnih potpora. EU naglašava važnost i potpunog usklađivanja zakonodavstva i jamčenja neovisnosti, prikladnih resursa, punopravnih ovlasti i postupaka moldavskog Vijeća za tržišno natjecanje kako bi se osigurala djelotvorna provedba. EU primjećuje da je s obzirom na broj neupražnjenih radnih mjesta potrebno ojačati administrativne kapacitete Moldove u području protumonopolske politike, koncentracija i državnih potpora. Osoblju moldavskog Vijeća za tržišno natjecanje trebalo bi omogućiti kontinuirano osposobljavanje. EU podsjeća da Moldova treba nastaviti ostvarivati dobre rezultate u izvršavanju u području tržišnog natjecanja.

Moldova službeno traži petogodišnje opće prijelazno razdoblje nakon pristupanja, koje se primjenjuje na sve postojeće mjere državne potpore koje su bile na snazi prije datuma pristupanja. To uključuje programe kao što su moldavski IT park (MITP), povlašteni porezni režim za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) i mehanizme potpore za industrijske parkove.

Moldova tvrdi da bi prijevremeni prekid režima MITP-a ugrozio pravnu sigurnost, poremetio dugoročno poslovno planiranje i narušio povjerenje ulagača. S obzirom na područje primjene specifično za taj sektor i visok stupanj tržišnog natjecanja u digitalnom gospodarstvu koje se temelji na inovacijama, ta mjera ima ograničen učinak narušavanja tržišnog natjecanja na širem tržištu. Moldova nadalje tvrdi da bi preuranjeni prekid povlaštenog poreznog režima za MSP-ove mogao destabilizirati sektor MSP-ova u Moldovi i ugroziti napore u pogledu fiskalne pravičnosti. Zatraženo prijelazno razdoblje omogućilo bi Moldovi da dovrši reviziju poreznih rashoda, ojača institucije za državne potpore i uskladi programe potpore s pravom EU-a, uz istodobno održavanje konkurentnosti i otpornosti njezinih MSP-ova. Kad je riječ o industrijskim parkovima, Moldova tvrdi da su oni ključni pokretači regionalnog razvoja, otvaranja radnih mjesta i ulaganja u Moldovi, s obzirom na to da je u njima smješteno više od 100 poduzeća i da su privukli oko 210 milijuna EUR ulaganja do 2024. Moldova tvrdi da bi preuranjeno ukidanje postojećeg okvira, posebno objekata za korištenje i zakup zemljišta ključnih za rad parkova, poremetilo tekuće projekte ulaganja, naštetilo naporima za regionalnu koheziju i ugrozilo otpornost moldavskog industrijskog sektora.

Moldova tvrdi da je petogodišnje prijelazno razdoblje za sve postojeće mjere državne potpore koje su bile na snazi prije datuma pristupanja potrebno kako bi joj se omogućilo da se prilagodi pravnoj stečevini EU-a o državnim potporama i tržišnom natjecanju, dovrši institucijsko jačanje i osigura postupno usklađivanje svojih politika s ciljevima EU-a, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju.

EU prima na znanje informacije koje je Moldova dostavila u prilog svojem zahtjevu i naglašava važnost osiguravanja jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu. EU smatra da će neovisno o tome biti potrebne detaljnije informacije kako bi mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu. EU poziva Moldovu da dostavi više informacija o opsegu zahtjevâ, pojedinostima o dotičnim režimima i iznosima dotične državne potpore.

EU primjećuje da Vijeće za tržišno natjecanje ima važnu ulogu u Programu za borbu protiv korupcije za razdoblje 2024. – 2028., s posebnim ciljem jačanja mehanizma transparentnosti za dodjelu državnih potpora do 2028.

8. Poglavlje 9. – Financijske usluge

EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **banaka i financijskih konglomerata**. EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove u pogledu bonitetnih zahtjeva za kreditne institucije i podsjeća da se Moldova treba uskladiti s najnovijim verzijama Direktive o kapitalnim zahtjevima i Uredbe o kapitalnim zahtjevima. EU naglašava da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i financijske konglomerate, kao i o pokrivenim obveznicama. EU također naglašava da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a u području sustava osiguranja depozita, posebno u pogledu veličine i vrsta obuhvaćenih deponenata. EU također primjećuje da je Moldova u pogledu okvira za oporavak i sanaciju djelomično usklađena s prvom Direktivom o sanaciji i oporavku banaka te podsjeća da se Moldova treba uskladiti s drugom Direktivom o sanaciji i oporavku banaka.⁸ EU nadalje naglašava da Moldova treba dodatno ojačati svoje nadzorne kapacitete kako bi se uzele u obzir sve veće odgovornosti koje podrazumijeva pravna stečevina EU-a.

⁸ Direktiva (EU) 2019/879.

EU prima na znanje zahtjev Moldove za **prijelazno razdoblje za bankarski sektor** od pet godina ili do 2035., strukturiran oko postupnog uvođenja europske financijske putovnice, postupnog povećanja gornje granice osiguranja depozita i postupne provedbe minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL) na temelju Direktive o oporavku i sanaciji banaka (BRRD).

EU prima na znanje informacije dostavljene u prilog tim zahtjevima. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi mogao zauzeti stajalište o tim zahtjevima te poziva Moldovu da dostavi više informacija o:

- a. veličini i strukturi sektora, uključujući prisutnost društava kćeri banaka iz EU-a i njihov tržišni udio;
- b. procjeni iznosa dodatnih doprinosa koje je potrebno prikupiti kako bi se SOD-u omogućilo da ispuni svoje potencijalne obveze ako se razina pokrića poveća na 100 000 EUR, kao i vremenu koje je SOD-u potrebno za prikupljanje financijskih sredstava koja bi mu omogućila da podmiri potencijalna potraživanja ako se razina pokrića poveća na 100 000 EUR;
- c. očekivanom rastu depozita;
- d. broju i strukturi deponenata, kao i prosječnoj veličini depozita po vrsti deponenta;
- e. predloženom rasporedu postupnog uvođenja kako bi se dosegnule gornje granice EU-a;
- f. predviđenim mjerama za poticanje razvoja tržišta instrumenata MREL-a;
- g. planu za postupnu provedbu MREL-a na temelju BRRD-a;
- h. planiranim mjerama za jačanje nadzornih kapaciteta i osiguravanje sigurnog pristupa tržištu;

- i. planiranim mjerama za izbjegavanje nestabilnosti povezane s liberalizacijom tokova kapitala;
- j. procjeni bonitetnog profila rizičnosti kreditnih unija.

EU prima na znanje zahtjeve Moldove za **prijelazno razdoblje za tržište kapitala** od pet godina ili do 2035., koje obuhvaća dvije međusobno povezane mjere: postupno povećanje gornje granice za naknadu štete investitorima na 20,000 EUR i postupnu provedbu bonitetnih zahtjeva na temelju Uredbe o investicijskim društvima (IFR) / Direktive o investicijskim društvima (IFD).

EU prima na znanje informacije dostavljene u prilog tim zahtjevima. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi mogao zauzeti stajalište o tim zahtjevima te poziva Moldovu da dostavi više informacija o:

- a) predloženom programu postupnog uvođenja gornje granice naknade štete investitorima;
- b) očekivanom učinku povećanja gornje granice za naknadu na postojeća poduzeća;
- c) vrsti i broju investitora na koje to utječe;
- d) prosječnom portfelju investitora, po vrsti investitora;
- e) predloženom programu postupnog uvođenja kapitala za investicijska društva prema razinama kapitalnih zahtjeva EU-a, kao i analizu izvedivosti predviđenog programa, s detaljnim informacijama po vrsti investicijskog društva u skladu s njegovim odobrenim aktivnostima i o tome pripadaju li bankarskim grupama;
- f) trenutačnoj strukturi i sadržaju kapitalnih zahtjeva za investicijska društva, prema vrsti obuhvaćenog rizika, te pregled dostupnih nadzornih alata kako bi se osigurala kontinuirana usklađenost investicijskih društava;
- g) trenutačnom sastavu regulatornog kapitala i razinama kapitalnih zahtjeva za investicijska društva, s detaljnim informacijama po vrsti investicijskog društva u skladu s njegovim odobrenim aktivnostima i o tome pripadaju li bankarskim grupama.

EU prima na znanje da Moldova traži petogodišnje prijelazno razdoblje za provedbu jedinstvene premije i minimalnih iznosa pokrivenih obveznim **osiguranjem**, u skladu s Direktivom o odgovornosti za motorna vozila (MTPL), i potrebnim solventnim kapitalom (SCR) na temelju Direktive Solventnost II.

EU prima na znanje informacije koje je Moldova dostavila u prilog svojem zahtjevu. EU poziva Moldovu da ponovno razmotri taj zahtjev.

EU primjećuje da Moldova ima nisku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a o **osiguranju i strukovnim mirovinama**. EU ističe da se Moldova treba uskladiti sa sustavom Solventnost II. EU ističe da Moldova treba dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom u području osiguranja za motorna vozila⁹. EU podsjeća da Moldova treba uskladiti svoje zakonodavstvo o distribuciji osiguranja s pravnom stečevinom. EU ujedno napominje da Moldova treba osigurati dostatne administrativne i institucijske kapacitete s obzirom na povećanje odgovornosti i budućih obveza koje proizlaze iz primjene pravne stečevine EU-a koja se razvija.

EU primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **infrastrukture financijskog tržišta**. EU ističe da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a o konačnosti namire i financijskom kolateralu. EU ističe da Moldova najkasnije do trenutka pristupanja treba ispuniti zahtjeve utvrđene u najnovijoj verziji Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta (EMIR)¹⁰, najnovijoj verziji Uredbe o transakcijama financiranja vrijednosnih papira i najnovijoj verziji Uredbe o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira (CSDR)¹¹.

EU primjećuje da Moldova ima nisku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području **tržišta vrijednosnih papira i investicijskih usluga**. EU također primjećuje nisku razinu usklađenosti Moldove u području prospekata i Direktive MiFID II.¹² EU podsjeća da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a o prospektima, Direktivom MiFID II, Uredbom MiFIR¹³, Direktivom o UCITS-ima i Direktivom AIFMD. EU nadalje napominje da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom u području hipotekarnih kredita¹⁴.

⁹ Direktiva 2009/103/EZ.

¹⁰ Uredba (EU) br. 648/2012.

¹¹ Uredba (EU) br. 909/2014.

¹² Direktiva 2014/65/EU.

¹³ Uredba (EU) br. 600/2014.

¹⁴ Direktiva 2014/17/EU.

EU primjećuje da Moldova još nije usklađena s pravnom stečevinom EU-a u području **održivog financiranja i digitalnih financija**. EU poziva Moldovu da se uskladi s pravnom stečevinom EU-a o operativnoj otpornosti i kriptoomovini te da prati razvoj pravne stečevine u okviru svojih planova usklađivanja s pravnom stečevinom o održivom financiranju.

EU sa zadovoljstvom primjećuje da je Moldova uvela posebne mjere za **borbu protiv korupcije** u glavnim tijelima koja se bave financijskim uslugama i povezanim zakonodavnim izvršavanjem. EU naglašava važnost kontinuirane borbe protiv korupcije u području financijskih usluga.

9. Poglavlje 28. – Zaštita potrošača i zdravlja

EU primjećuje da u području **zaštite potrošača** Moldova ima visoku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a o određenim aspektima prodaje robe. EU poziva Moldovu da dovrši usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o sustavu Safety Gate EU-a i u području odgovornosti za proizvode. EU također primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o općoj sigurnosti proizvoda i nadzoru tržišta, o sustavu Safety Gate EU-a i o odgovornosti za proizvode. Djelomično je usklađena i s pravnom stečevinom EU-a o boljoj provedbi i modernizaciji pravila Unije o zaštiti potrošača, pravima potrošača, trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima, nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, isticanju cijena proizvoda ponuđenih potrošačima, nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču, određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga, pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnim proizvodima za odmor, ugovorima o preprodaji i razmjeni, putovanjima u paket-aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, ugovorima o kreditima i alternativnom rješavanju potrošačkih sporova. Bit će potrebno i usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji, koja u EU-u stupa na snagu u rujnu 2026.

EU naglašava da se Moldova treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a o udružnim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama. Moldova treba ojačati svoje provedbene kapacitete i osigurati izgradnju kapaciteta kako bi se osigurali potrebni kapaciteti za provedbu pravne stečevine EU-a relevantne za potrošače. Moldova bi trebala ukloniti i potencijalni rizik za djelotvornu provedbu i primjenu svojih minimalnih ovlasti od strane moldavskih tijela za suradnju u zaštiti potrošača (koje proizlaze iz njezina postojećeg zakona o državnoj kontroli) kako bi bila usklađena sa zahtjevima pravne stečevine EU-a. Moldova je već osnovala Europski potrošački centar kako bi informirala potrošače o njihovim pravima na jedinstvenom tržištu i pomogla im u prekograničnim sporovima, a cilj je pokretanje suradnje s Mrežom europskih potrošačkih centara (ECC-Net) kada pregovori s Moldovom dostignu napredniju fazu.

EU napominje da je, kad je riječ o **javnom zdravlju**, moldavsko zakonodavstvo osmišljeno tako da bude u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom EU-a o oglašavanju duhanskih proizvoda, sprečavanju pušenja i inicijativama za poboljšanje kontrole duhana te o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (u vezi s duhanom i srodnim proizvodima), kozmetičkim proizvodima, krvi, zdravstvenim informacijama, mentalnom zdravlju, štetnoj konzumaciji alkohola i sprečavanju zlouporabe droga te zdravstvenim nejednakostima. EU poziva Moldovu da se uskladi s EU-ovim standardima interoperabilnosti i standardima zaštite podataka u pogledu zdravstvenih podataka. EU također primjećuje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda, duhanu za samostalno motanje i zdravstvenim upozorenjima, elektroničkim cigaretama, stavljanju na raspolaganje informacija o duhanskim proizvodima, okolišu bez duhanskog dima i aerosola, lijekovima za humanu primjenu, lijekovima za veterinarsku uporabu, tkivima, stanicama i organima, rijetkim bolestima, raku, e-zdravstvu, procjeni zdravstvenih tehnologija, zaraznim bolestima i prekograničnim prijetnjama zdravlju. EU naglašava da Moldova treba dovršiti usklađivanje u svim tim područjima i uskladiti se s pravnom stečevinom EU-a o duhanskim i srodnim proizvodima, medicinskim proizvodima i lijekovima za rijetke bolesti te o kontaktnoj točki za tehničke propise. EU ističe da se odobrenja za lijekove za humanu i veterinarsku primjenu izdana prije pristupanja moraju unaprijediti kako bi bila u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a. EU nadalje poziva Moldovu da poboljša zdravlje osjetljivih skupina stanovništva te im osigura jednak pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama, uključujući odgovarajuću pokrivenost romskog stanovništva sustavom obveznog zdravstvenog osiguranja. Moldova treba uspostaviti nacionalnu kontaktnu točku za prekograničnu zdravstvenu zaštitu i u potpunosti provesti zabrane pušenja u skladu s pravnom stečevinom EU-a. EU također poziva Moldovu da poveća broj svojeg medicinskog osoblja te administrativne i tehničke kapacitete u području javnog zdravlja, među ostalim u područjima kozmetičkih proizvoda, krvi, tkiva, stanica i organa, zaraznih bolesti, zdravstvene sigurnosti, onkologije i praćenja izloženosti stanovništva elektromagnetskim poljima.

EU prima na znanje da Moldova traži prijelazno razdoblje od pet godina nakon pristupanja Europskoj uniji kako bi ispunila zahtjeve iz članka 8. stavka 2. Direktive 2001/83/EZ o lijekovima za humanu primjenu i članka 2. Uredbe (EZ) br. 726/2004 o utvrđivanju postupaka Zajednice za odobravanje primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini, te uspostavi Europske agencije za lijekove.

EU podsjeća da su usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o lijekovima i njihova dostupnost važni kako bi se zajamčila sigurnost ljudskog zdravlja u EU-u. EU nadalje primjećuje da se zahtjev Moldove ne odnosi samo na zahtjeve za odobrenje, već i na druge aspekte koji su uređeni pravom EU-a o lijekovima, uključujući farmakovigilanciju. EU također podsjeća da bi bilo kakvo prijelazno razdoblje trebalo biti što kraće i imati što više ograničen opseg kako ne bi ugrozilo sigurnost lijekova dostupnih u drugim državama članicama EU-a te da valja razmotriti odgovarajuća jamstva, kao što je isključivanje nesukladnih lijekova iz uzajamnog priznavanja u drugim državama članicama EU-a ili paralelna trgovina. Prije nego što EU može zauzeti stajalište o tom zahtjevu, kako bi se on u potpunosti ocijenio i kako bi se preispitali njegovo trajanje i opseg, EU poziva Moldovu da dostavi dodatne informacije o:

- a. procijenjenom učinku na moldavsku farmaceutsku industriju;
- b. broju lijekova za humanu primjenu koji su:
 - i. registrirani u Moldovi, ali nisu odobreni u EU-u;
 - ii. registrirani u Moldovi i odobreni u EU-u u okviru centraliziranog postupka odobrenja;
 - iii. registrirani u Moldovi i odobreni u jednom od nacionalnih postupaka odobrenja država članica (dinamični scenariji – očekivane količine u trenutku pristupanja, ako je moguće).

- c. kad je riječ o prilagodbi nacionalne registracije lijekova zahtjevima za odobrenja EU-a za stavljanje u promet, informacije o tome kako je pri procjeni učinka na moldavsku industriju i nacionalnu upravu uzeta u obzir različita razina složenosti raznih načina izdavanja odobrenja na temelju pravne stečevine EU-a;
- d. isporučivanju kritičnih lijekova pacijentima u Moldovi i trenutačnom EU-u;
- e. tome u kojoj je mjeri sastav domaćih lijekova i lijekova iz trećih zemalja koji su trenutačno odobreni za stavljanje na moldavsko tržište identičan sastavu lijekova za humanu primjenu koje je Komisija odobrila u okviru centraliziranog postupka odobravanja.

EU sa zadovoljstvom primjećuje da je Moldova uspostavila institucijski okvir za **borbu protiv korupcije** u području zaštite potrošača i zdravlja te očekuje od Moldove da osigura dobru razinu integriteta u tim područjima.

* * *

S obzirom na sadašnje stanje priprema EU napominje da se, uz uvjet da Moldova mora nastaviti ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom poglavljima u nastavku i u njezinoj provedbi, ta poglavlja mogu privremeno zatvoriti tek nakon postizanja suglasnosti EU-a da su ispunjena sljedeća mjerila:

Poglavlje 1. – Slobodno kretanje robe

- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s uvođenjem klauzula o uzajamnom priznavanju i potrebnim izmjenama domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi, u skladu s obvezama koje proizlaze iz članaka od 34. do 36. UFEU-a.
- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a o horizontalnom zakonodavstvu o proizvodima i pokazuje naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području proizvoda iz ovog poglavlja, posebno u onim sektorima u kojima je usklađivanje dosad nedovoljno ili ograničeno.
- Moldova pokazuje da ima dostatne administrativne kapacitete s visokim standardima integriteta za pravilnu provedbu i izvršavanje, do trenutka pristupanja, zakonodavstva u svim horizontalnim područjima koja utječu na slobodno kretanje robe (uključujući normizaciju, akreditaciju, mjeriteljstvo, ocjenu sukladnosti i nadzor tržišta), kao i pravne stečevine EU-a u području proizvoda iz ovog poglavlja.

Poglavlje 2. – Sloboda kretanja radnika

- Moldova pokazuje da ima dostatne strukture i provedbene kapacitete za potpunu provedbu pravne stečevine o slobodi kretanja radnika do trenutka pristupanja.

Poglavlje 3. – Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

- Moldova je donijela i dostavila Europskoj komisiji popis reguliranih profesija u smislu odgovarajuće pravne stečevine EU-a, uz navođenje djelatnosti obuhvaćenih svakom profesijom i obrazloženja propisâ.
- Moldova se uskladila s odredbama koje obuhvaćaju minimalne uvjete osposobljavanja iz Direktive 2005/36/EZ, kako je izmijenjena, te je uskladila studijske programe, u okviru kojih se stječu kvalifikacije za regulirane profesije, s tim zahtjevima.

- Moldova je uskladila horizontalne propise o uslugama s pravnom stečevinom EU-a uključivanjem Direktive o uslugama i pokazuje naprednu razinu usklađenosti sektorskog zakonodavstva i povezanih administrativnih kapaciteta.
- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a kojom se stavljaju izvan snage svi zahtjevi u pogledu državljanstva za pristup uslužnim djelatnostima i njihovo obavljanje, osim zahtjeva u pogledu državljanstva koji su opravdani i razmjerni u skladu s člankom 51. UFEU-a. Te izmjene trebaju se primjenjivati najkasnije od datuma pristupanja.

Poglavlje 4. – Slobodno kretanje kapitala

- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom u pogledu kretanja kapitala i pokazuje da će je do pristupanja moći u potpunosti provesti i osigurati uklanjanje svih preostalih ograničenja.
- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a u području plaćanja, posebno u pogledu platnih usluga na unutarnjem tržištu (Direktiva o platnim uslugama, kako je izmijenjena), prekograničnih plaćanja i pravne stečevine o jedinstvenom području plaćanja u eurima te pokazuje da će je do pristupanja moći u potpunosti provesti.
- Moldova se u potpunosti uskladila s pravnom stečevinom EU-a u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma (posebno s Direktivom o borbi protiv pranja novca, Uredbom o borbi protiv pranja novca i Uredbom o prijenosu novčanih sredstava, kako su izmijenjene). Moldova pokazuje dostatne administrativne kapacitete za pravilnu provedbu i izvršavanje relevantnog zakonodavstva i obveza u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma te pokazuje konkretan napredak prema postizanju dobrih rezultata. Moldova pokazuje da će biti spremna u potpunosti provesti pravnu stečevinu od dana pristupanja.

Poglavlje 6. – Pravo trgovačkih društava

- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo s općim odredbama pravne stečevine EU-a o pravu trgovačkih društava, osnivanju trgovačkih društava i kapitalnim zahtjevima te osnivanju i funkcioniranju društava s ograničenom odgovornošću.
- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom o zahtjevima za objavljivanje u vezi s trgovačkim društvima i podružnicama te za upotrebu digitalnih alata i postupaka u pravu trgovačkih društava, uključujući zahtjeve za sustav povezivanja poslovnih registara (BRIS).
- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a u području domaćih spajanja i podjela te u području osnivanja trgovačkih društava i kapitalnih zahtjeva, kao i zakonodavstvo o prekograničnom poslovanju (preoblikovanja, spajanja i podjele) te o uspostavi i funkcioniranju društava s ograničenom odgovornošću.
- Moldova je uskladila svoje zakone o tržištima kapitala i relevantno provedbeno zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a, uključujući najnoviju verziju Direktive o transparentnosti. Moldova je uskladila i svoj sustav financijskog izvještavanja, uključujući provedbeno zakonodavstvo, s pravnom stečevinom EU-a, uključujući Direktivu o računovodstvu, kako je izmijenjena.
- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo s Direktivom o pravima dioničara, kako je izmijenjena, i Direktivom o ponudama za preuzimanje te jamči da će od datuma pristupanja moći provesti Direktivu o dubinskoj analizi za održivo poslovanje.
- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo o zakonskoj reviziji, uključujući provedbeno zakonodavstvo, s najnovijom verzijom Direktive o reviziji te je pokazala pouzdanost i dostatne administrativne kapacitete sustava javnog nadzora revizije za provedbu i izvršenje pravne stečevine EU-a.

Poglavlje 7. – Pravo intelektualnog vlasništva

- Moldova provodi sve potrebne zakonodavne izmjene kako bi od datuma pristupanja osigurala iscrpljenje pravâ na razini EU-a/EGP-a u svim područjima.
- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o autorskim i srodnim pravima, pravima industrijskog vlasništva i izvršavanja prava intelektualnog vlasništva.
- Moldova osigurava dostatne administrativne kapacitete, uključujući državnu agenciju AGEPI, za registraciju prava intelektualnog vlasništva te će ostvariti rezultate u djelotvornom izvršavanju od strane relevantnih upravnih tijela te putem građanskog i, prema potrebi, kaznenog pravosuđa.

Poglavlje 8. – Politika tržišnog natjecanja

- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom poglavljem o politici tržišnog natjecanja.
- Moldova je izgradila dostatne administrativne i pravosudne kapacitete u području protumonopolske politike, koncentracija i kontrole državnih potpora.
- Moldova je pokazala dobre rezultate u izvršavanju kada je riječ o protumonopolskim politikama i spajanjima, uključujući rezultate djelotvornog i učinkovitog administrativnog i sudskog gonjenja u slučaju povreda, među ostalim izricanjem odvrćajućih sankcija, kada je to primjenjivo.
- Moldova je pokazala dobre rezultate u izvršavanju u području kontrole državnih potpora, uključujući rezultate *ex ante* prijave potpore, temeljitu procjenu i djelotvorno usklađivanje mjera i programa potpore s pravnom stečevinom, kao i djelotvorno i učinkovito administrativno i sudsko praćenje, među ostalim povratom nezakonite i nespojive potpore, kada je to primjenjivo.

Poglavlje 9. – Financijske usluge

- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom u području bankarstva i financijskih konglomerata, posebno u vezi s kapitalnim zahtjevima, nadzorom financijskih konglomerata, osiguranjem depozita te restrukturiranjem i likvidacijom kreditnih institucija, te je pokazala sposobnost potpunog usklađivanja s pravnom stečevinom prije pristupanja te njezine provedbe i izvršavanja od dana pristupanja.
- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom u području osiguranja (uključujući Solventnost II) i strukovnih mirovina, posebno u pogledu životnog osiguranja, reosiguranja, distribucije osiguranja i osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, te je pokazala da će biti spremna za provedbu pravne stečevine od dana pristupanja.
- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom u području infrastrukture financijskog tržišta, uključujući poravnanje i namiru, posebno u pogledu konačnosti namire i ugovora o financijskom kolateralu, te je pokazala da će biti spremna provesti pravnu stečevinu od dana pristupanja.
- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području tržišta vrijednosnih papira, investicijskih usluga i upravljanja ulaganjima, posebno u pogledu okvira tržišta financijskih instrumenata, prospekta, transparentnosti i zlouporabe tržišta te u pogledu upravljanja ulaganjima, i pokazala je da će biti spremna za provedbu pravne stečevine od dana pristupanja.
- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom u području digitalnih financija, posebno u pogledu operativne otpornosti i kryptoimovine, te je pokazala da će biti spremna za provedbu pravne stečevine o digitalnim financijama i održivom financiranju od dana pristupanja.

- Moldova je pokazala stabilnost i neovisnost regulatornih i nadzornih institucija s visokim standardima integriteta, u skladu sa zahtjevima različitih sektorskih zakonodavstava, s dostatnim administrativnim kapacitetima za provedbu i izvršavanje pravne stečevine u području financijskih usluga.

Poglavlje 28. – Zaštita potrošača i zdravlja

- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a o općoj sigurnosti proizvoda i zaštiti potrošača (uključujući pravnu stečevinu EU-a o privatnoj provedbi, jamstvima i digitalnom sadržaju), čime se osigurava zaštita interesa potrošača, njihova sigurnost, izgradnja kapaciteta za njihove organizacije potrošača, djelotvorna provedba i pravo na pravnu zaštitu. Moldova pokazuje da će imati dostatne administrativne strukture s visokim standardima integriteta i provedbenim kapacitetima, uključujući potrebne razine neovisnosti, radi njihove pravilne provedbe do trenutka pristupanja.
- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a i međunarodnim obvezama u pogledu kontrole duhana, što uključuje njegovu potpunu i propisnu provedbu i izvršavanje.
- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a o pravima pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi, o krvi, tkivima, stanicama i organima, lijekovima za humanu i veterinarsku primjenu te medicinskim proizvodima, ima naprednu razinu usklađenosti sa svom drugom pravnom stečevinom EU-a u području javnog zdravlja i pokazuje da ima potrebne razine administrativnih kapaciteta i integriteta, uključujući održiv sustav/tijela nadzora, za pravilnu provedbu i izvršavanje pravne stečevine EU-a u pogledu javnog zdravlja u svim tim područjima s ciljem potpunog usklađivanja do trenutka pristupanja.

* * *

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinoj provedbi nastavit će se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih konkretnih navedenih pitanja u cilju osiguravanja administrativnog kapaciteta Moldove i njezina kapaciteta za dovršenje pravne usklađenosti u svim sektorima iz ove skupine poglavlja te postizanja daljnjeg napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je posebno razmotriti veze između poglavlja u ovoj skupini i ostalih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore u ovoj skupini poglavlja i koje se trebaju dostaviti Konferenciji, EU poziva Moldovu da Vijeću za pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine EU-a.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 7. listopada 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.